

Ήταν κι αυτά παιδιά δικά μας

/ Γνώμες

του π. Δημητρίου Μπόκου

«Η μάνα κράταε τα βουνά, όρθιος να στέκει ο γιός της» (Νικηφ. Βρεττάκος).

Δεν ήταν μόνο η Σπαρτιάτισσα μάνα που προέπεμπε τον γιό της στον πόλεμο δίνοντάς του την ασπίδα και λέγοντας: «Ηταν η επί τας». Η θα την φέρεις πίσω (νικητής) η θα σε φέρουν πάνω σ' αυτήν (νεκρό). Δεν ήταν μόνο η Σουλιώτισσα που πολέμησε ισοδύναμα στο πλευρό του άντρα της με το σπαθί και το τουφέκι. Δεν ήταν μόνο η Μεσολογγίτισσα που άντεξε το αφόρητο μαρτύριο της πείνας και στην ηρωική έξοδο, με το παιδί στην αγκαλιά και το σπαθί στο χέρι, εξόρμησε για ελευθερία η θάνατο.

Ήταν και η Ελληνίδα του '40. Που κράτησε τη σκυτάλη μιας ιστορίας μακράς και ένδοξης επάξια, με υψηλό φρόνημα φιλοπατρίας και βαθύ αίσθημα ανθρωπιάς. Δεν πολέμησαν μόνο οι στρατιώτες μας στα χιονισμένα της Ηπείρου βουνά. Το έθνος ολόκληρο στάθηκε στο πλευρό τους. Και πιο πολύ οι γυναίκες. Από τη μια άκρη της γης μας ως την άλλη. Αλλά περισσότερο και ηρωικότερα από όλες, οι γυναίκες της Πίνδου. Που βρέθηκαν κι αυτές στις μάχης τη φωτιά, στην πρώτη σχεδόν γραμμή με τους φαντάρους.

Είναι αυτές που κράτησαν ζωντανή τη γραμμή του ανεφοδιασμού, όταν κάθε άλλο μέσο αποδείχτηκε ατελέσφορο. Κατάφεραν να περάσουν φορτωμένες βαριά εκεί

που δεν μπορούσε να περάσει τίποτε άλλο, ούτε το μουλάρι. Με κόπο ανείπωτο μέσα στα χιόνια. Αποστάσεις μισής ή μιας ώρας τις έκαναν σε διπλάσιο ή και περισσότερο χρόνο. Δεν ήταν μόνο οι αδιάβατες ανηφόρες και το βαρύ φορτίο με τα πυρομαχικά και τα τρόφιμα. Ήταν και οι σφαίρες και οι οβίδες. Γίνονταν μάχες εκεί κοντά που περνούσαν. «Κάθε τόσο σταματούσαμε για να προφυλαχτούμε», διηγούνται. «Στην αρχή φοβόμασταν. Έπειτα πιά συνηθίσαμε και τις πολλές εκρήξεις από οβίδες και τα σφυρίγματα από σφαίρες. Γελούσαμε και πειραζόμασταν ή μια με την άλλη, που μας έτυχε να πολεμάμε». Ακόμα και μια 88χρονη κουβάλησε!

Συνήθως όμως έτρεχαν οι νιές, που είχαν μικρά παιδιά. Άλλη τρία, άλλη τέσσερα. «Εγώ είχα πέντε, και το μεγαλύτερο μόλις οχτώ χρονών! Τα παρατήσαμε όμως και πήγαμε στη μεταφορά. Μία κλείδωσε το μικρό σε μια καλύβα για να βοηθήσει τον στρατό. Μένοντας τα παιδιά μας μόνα τους έβαλαν τα κλάματα. Οι κρότοι από τις οβίδες και τα πολυβόλα τα φόβισαν περισσότερο. Σφίξαμε όμως όλες την καρδιά μας. Παρατήσαμε τα παιδιά μας στον φόβο και στο κλάμα και πήγαμε να βοηθήσουμε τα άλλα τα παιδιά. Αυτά που πολεμούσαν. Δεν τα ξέραμε, αλλά ήταν κι αυτά παιδιά δικά μας». Αλήθεια, ποιος θα μπορούσε να νικήσει τέτοιες ψυχές;

«Κι οι μάνες τα κοφτά γκρεμνά σαν Παναγιές τ' ανέβαιναν», λέει έξοχα ο ποιητής. Σκαρφάλωναν σε κορφές 2.000 και 2.500 μέτρων φορτωμένες πολεμοφόδια. Και στο κατέβασμα κουβαλούσαν τραυματίες. Τραυματίες δικούς μας, αλλά που και που και Ιταλούς, που έμεναν με το στόμα ανοιχτό μπροστά στην τόση ανθρωπιά. Θαύμα απίστευτο γι' αυτούς που τράφηκαν με την απανθρωπιά του φασισμού. Καταλάβαιναν πως δεν νικιέται ο λαός, που μέσα του χτυπάει μιας τέτοιας μάνας η καρδιά. Της μάνας που έχει τη δύναμη να βλέπει και τον εχθρό ακόμα σαν δικό της παιδί. Που δεν έμαθε να μεταφράζει τη γνήσια φιλοπατρία σε φυλετισμό.

Η Ελληνίδα του '40 έδωσε μαθήματα λαμπρού ηρωισμού, βαθιάς ανθρωπιάς. Απλώνει όμως τώρα τη σκυτάλη του γένους σε μας. Έχουμε το σθένος να την κρατήσουμε;